

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Viktorie Pifflová
Téma práce:	Europeizace azylového práva
Rozsah práce:	95 str.
Datum odevzdání práce:	14. 6. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma azylového práva na unijní úrovni je vysoce aktuální s ohledem na právě probíhající reformu, která by mohla do značné míry ovlivnit budoucí podobu české právní úpravy.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma je náročné s ohledem na úpravu azylové politiky na mezinárodní, unijní i vnitrostátní úrovni.

3. Formální a systematické členění práce

4. Vyjádření k práci

Autorka zvolila aktuální téma unijní azylové politiky, jako nejmladší a nejdynamičtější oblasti unijních politik. Protože se jedná o oblast velmi rozsáhlou a z hlediska právní úprava poměrně značně komplikovanou, zaměřila se autorka, po konzultaci se školitelkou, především na aspekt historického vývoje této unijní politiky, aniž se snažila analyzovat oblast společné evropské azylové politiky komplexně. Toto zaměření jistě prospělo zpracování tématu, v jeho důsledku název práce ne zcela koresponduje jejímu obsahu a promítlo se do poněkud příliš popisného charakteru práce.

Jak autorka uvádí, z pohledu vnitrostátního práva jde o velmi harmonizovanou oblast, do které se vedle unijního práva promítá i právo mezinárodní. Práce si dle autorčina vyjádření klade za cíl dokumentovat proces europeizace azylového práva skrze budování regionálního subsystému ochrany uprchlíků v evropském prostoru, nazývaného Společný evropský azylový systém, zkráceně SEAS.

Předkládaná diplomová práce je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola osvětluje základní pojmy unijního azylového práva, a současně akcentuje nutnost nahlížet na oblast azylového práva prizmatem tří vrstev, které se navzájem prolínají, ovlivňují a doplňují - právo mezinárodní, unijní a vnitrostátní. V této kapitole se autorka stručně věnuje základním mezinárodním pramenům azylového práva, které jsou současně významné pro unijní právo i jeho vnitrostátní implementaci. Následující kapitoly se věnují pojmu Společného evropského

azylového systému a azylové politiky EU, základním etapám vývoje této politiky (kapitoly čtyři až sedm), včetně recentního, dosud neukončeného, vývoje reformy SEAS

Analýza historického vývoje této společné politiky jasně ukazuje, jak rychle se harmonizace v azylového práva vyvíjí, zejména pod neustále se zvyšujícími migračními tlaky, přičemž, jak autorka správně zdůrazňuje, jde o harmonizaci práva hmotného i procesního.

V závěrečné kapitole práce je pozornost věnována aktuální snaze o přijetí již třetí komplexní reformy SEAS na základě v současnosti projednávaného Nového paktu o migraci a azylu. Tento legislativní balíček byl také projednáván během českého předsednictví v Radě EU v druhé polovině roku 2022. V této souvislosti si autorka všímá snah o dosažení vyššího stupně integrace prostřednictvím nahrazování směrnic nařízeními. Pro futuro by se tak dále omezil prostor pro vnitrostátní legislativu v oblasti azylového práva. Již dnes má pro interpretaci práva v této oblasti značný význam sjednocující judikatura SDEU, na kterou diplomantka také ve své práci odkazuje. Tuto vývojovou tendenci ovšem autorka nijak podrobněji nehodnotí.

Ze zpracování práce je zřejmé, že autorce je problematika azylového práva blízká a že se v této oblasti dobře orientuje. O jejím zaujetí tématem svědčí i doplnění aktuálního vývoje po uzavření rukopisu. Ostatně i současný stav vyjednávání nové unijní legislativy svědčí o posunu v chápání unijní migrační politiky v posledním desetiletí. Myslím, že je proto škoda, že autorka nevěnovala větší pozornost formální stránce práce. Řada stylistických a jazykových nedostatků včetně anglicismů (což je dnes, bohužel, i v odborné literatuře zabývající se unijním právem běžné) určitě kvalitu práce neprospěla. Z hlediska obsahového bych poukázala na následující pozitiva práce. Práce si klade za cíl poskytnout přehled o vývoji unijního azylového *acquis*, což se nepochybně autorce podařilo, i když někdy za cenu přílišné popisnosti, kdy omezený rozsah práce nedovolil jít do větší hloubky problému. Za přínosnou považuji část věnovanou často opomíjenému postavení a úloze Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ve vztahu k přípravě unijní legislativy i v řízení před ESLP (kapitola 1.). Autorka přehledně popisuje programové unijní dokumenty ilustrující východiska vývoje navazující unijní legislativy (programy a tzv. migrační pakty). Z hlediska aktuálnosti si zaslouží pozornost kapitola Třetí fáze budování SEAS: probíhající reforma. Při jejím zpracování musela autorka vycházet převážně ze zahraničních pramenů, protože tato fáze vývoje unijní legislativy dosud není v české odborné literatuře příliš traktována. Analyzuje tu jednotlivé návrhy a hodnotí i posun oproti předchozím reformním pokusům a platné unijní legislativě.

Práci hodnotím z výše uvedených důvodů pozitivně, její hodnotu snižují však některé jazykové, stylistické a formální nedostatky. Přesto ji doporučuji k obhajobě s tím, že uchazečka prokáže své znalosti zvolené problematiky v průběhu obhajoby.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Práce je deskripcí vývoje CEAS s cílem dokumentovat dynamiku vývoje. Hypotéza a její ověření by měla být formulována přesněji.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce odkazuje na relevantní zdroje, i zahraniční práce a judikaturu
Logická stavba práce	Některé pojmy by bylo vhodné definovat v úvodní části, seznam použitých zkratk v úvodu zcela nepostačí
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce využívá i cizojazyčné zdroje a odpovídajícím způsobem je odkazuje
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce je spíše deskriptivní. Alespoň selektivní analýza by její kvalitě prospěla
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce využívá tabulek a grafů
Jazyková a stylistická úroveň	Práce obsahuje řadu stylistických a jazykových nedostatků, které by bylo možné při pečlivé korektuře odstranit.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Bylo by zajímavé znát názor autorky na využívání nařízení v této politicky citlivé oblasti.

Jaký by mohl být osud projednávaného reformního balíčku, pokud nebude schválen v tomto volebním období?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	Dobře

V Praze dne 25. září 2023

Doc. JUDr. Lenka Pítrová
vedoucí diplomové práce